

NEMIS TILINI O'QITISHDA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI TA'LIM VOSITALARINING AHAMIYATI

Jumayeva Gulxan Amrullayevna

Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti,

Filologiya fakulteti, dotsenti v.b.

Annotatsiya: Mazkur maqolada nemis tilini o'qitishda sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalarining o'rni tahlil qilinadi. Unda ushbu texnologiyalarning o'quvchilarning til kompetensiyasini rivojlantirish, o'quv jarayonini individuallashtirish va motivatsiyani oshirishdagi ahamiyati yoritiladi. Shuningdek, zamonaviy platformalar, chatbotlar va nutqni aniqlash tizimlarining amaliy imkoniyatlari ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari sun'iy intellekt vositalari ta'lim samaradorligini oshirishga sezilarli hissa qo'shishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, nemis tili, raqamli ta'lim, til kompetensiyasi, chatbot, individuallashtirish

Аннотация: В данной статье анализируется роль образовательных средств на основе искусственного интеллекта в обучении немецкому языку. Рассматривается влияние этих технологий на развитие языковой компетенции учащихся, индивидуализацию учебного процесса и повышение мотивации. Кроме того, освещаются практические возможности современных платформ, чат-ботов и систем распознавания речи. Результаты исследования показывают, что использование инструментов искусственного интеллекта значительно повышает эффективность обучения.

Ключевые слова: искусственный интеллект, немецкий язык, цифровое образование, языковая компетенция, чат-бот, индивидуализация

Abstract: This article analyzes the role of artificial intelligence-based educational tools in teaching the German language. It examines the impact of these

technologies on developing students' language competence, personalizing the learning process, and enhancing motivation. Additionally, the practical capabilities of modern platforms, chatbots, and speech recognition systems are discussed. The research findings indicate that AI tools significantly contribute to improving the effectiveness of education.

Keywords: artificial intelligence, German language, digital education, language competence, chatbot, personalization

KIRISH

Hozirgi kunda ta'lim tizimi tez sur'atlar bilan raqamlashtirilmoqda. Bu jarayon ayniqsa chet tillarni o'qitishda yaqqol sezilmoqda. Sun'iy intellekt texnologiyalarining paydo bo'lishi va rivojlanishi o'quv jarayoniga yangicha yondashuvlarni olib kirdi.

Nemis tilini o'qitishda ham bunday vositalar tobora keng qo'llanilmoqda. Ular o'quvchilarning bilim darajasini aniqlash, ularga mos topshiriqlar berish va o'rganish jarayonini qiziqarli tashkil etishda muhim rol o'ynaydi. Shu jihatdan qaraganda, sun'iy intellekt nafaqat qo'shimcha vosita, balki samarali didaktik resurs sifatida ham qaralmoqda.

Mazkur maqolaning asosiy maqsadi — sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalarining nemis tilini o'qitishdagi imkoniyatlarini tahlil qilish va ularning samaradorligini baholashdir.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

So'nggi yillarda sun'iy intellektning ta'limdagi o'rni ko'plab tadqiqotlarda yoritilgan. Xorijiy olimlar bu texnologiyalar o'quv jarayonini individuallashtirishga xizmat qilishini alohida ta'kidlashadi. Ularning fikricha, sun'iy intellekt o'quvchilarning bilim darajasini aniqlab, ularga mos o'quv materiallarini taklif qilish imkonini beradi.

Mahalliy tadqiqotchilar ham ta'lim jarayoniga innovatsion yondashuvlarni

joriy etish zarurligini qayd etishadi. Ularning ishlanmalarida zamonaviy pedagogik texnologiyalar o'quv samaradorligini oshirishning muhim omili sifatida ko'rib chiqiladi.

Mazkur tadqiqotda bir nechta metodlardan foydalanildi. Avvalo, ilmiy adabiyotlar tahlil qilinib, mavzuning nazariy asoslari o'rganildi. Shuningdek, an'anaviy va zamonaviy ta'lim vositalari o'zaro solishtirildi. Onlayn platformalar faoliyati kuzatilib, ularning amaliy samaradorligi baholandi. Yakunda olingan natijalar umumlashtirilib, tegishli xulosalar chiqarildi.

NATIJAR VA MUHOKAMA

O'tkazilgan tahlillar shuni ko'rsatdiki, sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalari nemis tilini o'rganishda sezilarli natija beradi.

Birinchi navbatda, bunday tizimlar o'quvchilarga individual yondashuvni ta'minlaydi. Har bir o'quvchining bilim darajasi turlicha bo'lganligi sababli, moslashtirilgan topshiriqlar ularning o'zlashtirish darajasini oshiradi.

Ikkinchidan, interaktiv elementlar o'quv jarayonini yanada jonlantiradi. O'yinlar, testlar va turli mashqlar orqali o'quvchilar darsda faolroq ishtirok eta boshlaydi. Bu esa ularning o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Yana bir muhim jihat — talaffuz ustida ishlash imkoniyatidir. Nutqni aniqlash texnologiyalari o'quvchilarning xatolarini ko'rsatib beradi va to'g'ri variantni taklif qiladi. Bu ayniqsa nemis tilining fonetik xususiyatlarini o'rganishda muhimdir.

Shuningdek, chatbotlardan foydalanish ham samarali natija beradi. O'quvchilar virtual suhbat orqali tilni amalda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa ularning og'zaki nutqini rivojlantirishga yordam beradi.

Biroq, barcha ijobiy jihatlar bilan birga ayrim muammolar ham mavjud. Masalan, texnik vositalarning yetishmasligi yoki internet tezligining pastligi o'quv jarayoniga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bundan tashqari, barcha o'qituvchilar ham yangi texnologiyalardan birdek foydalana olmaydi.

Shu sababli, sun'iy intellekt vositalarini samarali qo'llash uchun nafaqat

texnik sharoitlarni yaxshilash, balki o'qituvchilarning raqamli ko'nikmalarini rivojlantirish ham zarur.

XULOSA

Sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalari nemis tilini o'qitishda samarali vosita hisoblanadi. Ular ta'lim jarayonini individuallashtirish, o'quv motivatsiyasini oshirish va til kompetensiyasini rivojlantirish imkonini beradi.

Yuqoridagi tahlillar asosida shuni aytish mumkinki, sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalari nemis tilini o'qitishda katta imkoniyatlarga ega. Ular o'quv jarayonini yanada moslashuvchan, qiziqarli va samarali qiladi.

Ayniqsa, individual yondashuvni ta'minlashi, o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishi va til ko'nikmalarini kompleks rivojlantirish imkonini berishi ushbu texnologiyalarning asosiy ustunliklaridan hisoblanadi.

Shu bilan birga, bu vositalarni an'anaviy ta'lim metodlari bilan birgalikda qo'llash eng to'g'ri yondashuv bo'lib qoladi. Kelgusida ushbu yo'nalishda olib boriladigan tadqiqotlar va amaliy ishlar ta'lim sifatini yanada oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Woolf, B. P. *Building Intelligent Interactive Tutors*.
2. Kukulska-Hulme, A. *Mobile Language Learning Innovations*.
3. Holmes, W. va boshqalar. *Artificial Intelligence in Education*.
4. Luckin, R. *Machine Learning and Human Intelligence*.
5. Saidaxmedov, N. *Pedagogik mahorat va innovatsiyalar*.
6. Xodjayev, B. *Pedagogik texnologiyalar*.
7. Kohnke, L. Gamification in language learning.
8. Liakin, D. va boshqalar. Speech recognition in language learning.
9. Fryer, L., Carpenter, R. Bots as language learning tools.
10. Nation, I. S. P. *Learning Vocabulary in Another Language*.